

SKRIFTLIG FRÅGA TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2015-09-04
Besvaras senast
2015-09-18

Till statsrådet Helene Hellmark Knutsson (S)

2014/15:779 Ny utredning om forskningsetik

I januari 2004 infördes lagen (2003:460) om etikprövning av forskning som avser människor. Lagen byggde på utredningen *God sed i forskningen* (SOU 1999:4), som överlämnades till regeringen 1999.

Lagen är bland annat tillämplig på forskning som innebär fysiskt ingrepp på en forskningsperson, i medicinsk forskning ofta en patient, och syftar till att påverka personen fysiskt eller psykiskt. Grundläggande är att forskningen bara får godkännas om den kan utföras med respekt för människovärdet och att mänskliga rättigheter och grundläggande friheter alltid ska beaktas vid etikprövningen.

Några år senare, 2010, fick vi en lag om etisk bedömning av nya metoder i vården (bet. 2009/10:SoU8). Den innebär att innan en ny diagnos eller behandlingsmetod som kan ha betydelse för människovärde och integritet börjar tillämpas i hälso- och sjukvård ska vårdgivaren se till att metoden har bedömts från individ- och samhällsetiska aspekter. Socialutskottet följde 2013 upp hur den lagen har använts. Av utskottets rapport *Etisk bedömning av nya metoder i vården – en uppföljning av landstingens och statens insatser* (2013/14:RFR1) framgår att det finns brister i tillämpningen. Utskottet framhöll bland annat att om metoder införs utan etiska överväganden finns en risk för att behandlingars för- och nackdelar inte ges en fullständig belysning.

Mot bakgrund av ovanstående och de problem som uppdragats i samband med transplantationerna av konstgjord luftstrupe på Karolinska institutet vill jag fråga om statsrådet och regeringen avser att ta initiativ till en ny utredning om forskningsetik för att komma till rätta med de problem och oklarheter som uppstått om när och hur forskningsetisk prövning ska ske och hur tillsynen av den kan säkras.

.....
Barbro Westerholm (FP)

Överlämnas enligt uppdrag

Lisa Gunnfors